

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Administracja:

Kraków

ul. Dunajewskiego 5

Telefon Redakcji 396

Telefon Administracji 310

Adres dla telegramów:

NAPRZOD KRAKOW

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCIALISTYCZNEJ

Miesięcznie zł. 4-50

Tygodniowo w Krakowie 1 złoty

Zapewnia 8 złotych

miesięcznie

Wychodził oddzielnie raz

z wyjątkiem poniedziałku

i dni świątecznych

Konto PKO Kraków 400.670

Powojenna panorama zagranicą, a u nas

Od lekkiej komedyki — do naszych przykrych widoków sądowych

W jednym ze szkiców Henryka Duvernois, grany niedawno w Paryżu, dwaj nieznanacy się wzajem gościę w domu w lokalu kawalerskim, zdaje się, jakiegoś domu zdrowotnego.

Jeden konsumujący przedobniej licker, spokojnie przegląda gazety. Drugi zachowuje się balaśliwie, brutalnie wobec usługujących — zniercził się, ponieważ swoje posuwa do przywoływania ich bezceremonialnie uderzaniem laską o płytę marmurową stołu... Zachowanie jego nie zmienia się, gdy przychodzi do młodego kobiecie. W zwracaniu się do niej — ta sama szorstkość i raczej jeszcze większa, która na jej twarzy odbija się wyrazem roznamiętnionego zlekcznienia. W końcu obecność tego człowieka staje się nieznośna dla spokojnego gościa. Zbliża się on do i kategorycznie żąda, ażeby w tej chwili uwolnił od swojej osoby lokal. I oto ów brutal jak pewny siebie wobec kobiety, słysząc stanowcze wezwanie i widząc zdecydowanie młodego przeciwnika — po jakimś słabo — wybelknotanym probie protestu — wywnosi się, jak nieprzyzwy.

Na placu hojnie pozostaje zwrócić się, jakby pękniętą, towarzysząca przeciwnika, która ten poruczył podczas ucieczki.

Związuje się rozmowa pomiędzy obójkami. Zawieszono — ożdną do poprzedniej. — Bardzo rytyczka, uprzejma — z tego strony; nawet nieco poetyczna, zupełnie nie „powojenna”. Młoda kobieta jest oczarowana. Ale niebawem czuje przyska, do lokalu wpadają zjawni dwaj, posługujące z leżącym. Okazuje się, że dwaj rytyczki i obcyżnawcy dla lekkiej przynajmniej zachowania się brutalnie, zapewne drobniejszyci i na chwile wzkręśli tradycję odległą, bo... przedwojenną: uprzejmości dla pici są — to obłąkany który umknął z zakładu.

Sądzić należy, że autor, miał tu na myśli — nie jedynie chęć zaskoczenia widzów niespodzianką, lecz że w tem szkicu ujął satyrycznie myśl głębszą, iż najcięższą kulturą towarzyską i obyczajową przeżył się jeszcze u tych, którym zasłona polityczna, zupełnie nie „powojenna”. Młoda kobieta jest oczarowana. Ale niebawem czuje przyska, do lokalu wpadają zjawni dwaj, posługujące z leżącym. Okazuje się, że dwaj rytyczki i obcyżnawcy dla lekkiej przynajmniej zachowania się brutalnie, zapewne drobniejszyci i na chwile wzkręśli tradycję odległą, bo... przedwojenną: uprzejmości dla pici są — to obłąkany który umknął z zakładu.

Wszędzie odzyna się ta powojenna zdelcalość... U nas dochodzi tu jeszcze rzecz inna — straszniejsza. Polska musiała doraznie montować cały swój aparat funkcyjny. Zgóry, oczywiście, wiadomym było musiało, że trzeba będzie korzystać z dwóch żywiołów niepożądanych: z ludzi, zupełnie nieprzygotowanych do funkcyj, które mieli pełnić, albo z ludzi, niekiedy skompromitowanych za czasów niewoli swojem zachowaniem się w służbie zaborców. Ale w obu wypadkach przecież jakiś minimum wymagań umysłowych i moralnych powinno być obowiązywać. Tymczasem działo się tak, iż „protekcja zapychała różne urzędy nie tylko dyktantami w zakresie powierzonych im funkcyj, ale osobnikami najwzrostniejszej kondycji, przynależąc im wstyd ludzkiej uczytelni, skazanym na kolegowanie z nimi.

W Arce Noego, jak twierdzi Biblia, mało się znajdowało po siedmiorgo „czystych” i po parze „nie czystych” zwierząt. Niektóre urzędy u nas tak zdolano zapchać i zanieczyścić, że z przeniesieniem można byłoby, czy na dwóch czystych ludzi nie przypadał tam aż po siedem „nie czystych”... Zostawiamy więc, nie redukując... Redukując się katedry profesorskie, redukując się nie raz ludzi nieskalanych, a jednostki, o których niewiadomo jak dołączyli się do stanowiska — nie raz wysokie — czasem dopiero wyrzucił jakiś skandal, jakby proces — jakiś generalny pokaz brudów, niekiedy tak plągowo zarośniętych, że dziwić się można, że nawet niewybredność łapowiczki lub defraudantki takiego osobnika.

Dziwić się można, że twór, pasujący do małego

zakisłego bajorka, grubszą stał się ryba!

Czasem poprostu zdumiewa pytanie, dlaczego — jeżeli brakuje osób zupełnie odpowiedzialnych na urzędzie stanowisko np. starosty — powierza się ten urząd właśnie p. X, nie mającemu nawet matury gimnazjalnej (chyba taki cenzus wykształcenia jest rzadko napotykaną osobliwością) a nie p. Y, mogącemu przynajmniej wykazać się średniem wykształceniem.

Nie dawniej, jak wczoraj podawaliśmy szczegółowo z procesu, który tak fatalnie wypadł dla gen. Ostoj-Polskiej, Fatimie, ale czy niepodobną? Kasztelan kasztelanów — nierówny Nawel, gdy dochodziło o austriacką K-Stell. O panu Zagórskim krążyła w związku z jego służbą w Legionach fama zdecydowanie niedobra. Proces odsłonił szczegóły wprost drugocześnie oskarżyciela, czyniące zeń podanego, oskarżonego o ciekawe bardzo przewiny. Można to powiedzieć, skoro sąd uznał, że dowód prawdy został przeprowadzony.

Niektórzy służbiści wobec zaburzonego sądu, który trudno pokryć ciężarą, bo do sprawy, jakby satysfakcji niemal dochodziła — ale poruszony został i pewien szczegół, rzucający — jako wprawdzie przypuszczenie tylko, ale jakże straszne, wprosi światło złowrogię na całą duchową stronę — z oskarżyciela — oskarżonego.

Oto, jak w toku procesu zestawiał i sformułował ten zarzut adwokat oskarżonego publicysty, Pałalskiego.

Z jednej strony wysuwa się polegnęła na polu bitwy kapitana Jasienickiego, z drugiej stała gen. Zagórski; wszak można wszystko

POPEŁ ANTONI PACZEK

Do walki z łajdactwem!

Zgroza przejmując każdego uczciwego człowieka, obserwującą życie publiczne w Polsce.

Łajdactwo wszelkiego rodzaju pieni się w atmosferze powojennej we wszystkich krajach nieślubnie. Ale to, co się dzieje u nas, przekracza wszelkie granice!

Łajdactwo w Polsce szerzy się w zaskakującym sposób. Wszelka kanalia podnosi butnie głowę, wszędzie się wika, wszystko opamięnuje i wszystko, co dobre i uczciwe — teorezuje. Stągiewka hydra za toczy nasz młody organizm państwowy, dusi całą naszą życie publiczne, zatrzuca całą atmosferę, która z każdym dniem staje się trudniejszą do znieślenia!

Każdy zdrowy odruch spotyka się z zorganizowanym oporem i przedwzrostem coraz silniejszą i coraz śmielej kanalią każdego dobrego obywatela Państwa, usiłującego tepie zło — sportykałkę represję i prześladowania; każda krytyka czy uwaga, wypływająca z głębi serca i o byt i przyszłość państwa, kwalifikowana jest niejednokrotnie przez notorycznych łajdaków i złodziei jako „zstępstwo służbowe”, jako czyn w stosunku do władzy wrog, niedopuszczalny i karalny!

Urzednik instytucji rządowej — P. K. O. ujawnia zbrodniczo, popełnienie przez jego „prełożonego władzę” — za to ściera się go, obcina poboty, słowem maltretuje się go tak, aby wszystkim innym urzednikom tej instytucji odebrać raz na zawsze ochotę do ujawniania nadziżyć, do tepienia zła.

Inżynier państwowy wytwórni broni w Radomiu komunikuje ustnie dyrekcyi wytwórni swoje uwagi, dotyczące niecierpiącego przestrzegania ofert, złego wykonywania robót przez przedsiębiorcę i przepłacania robót i wskazuje konieczność skontrolowania dyrekcyi i oto tego samego dnia otrzymuje natychmiastowe zwolnienie z posady

powołanej o poległym na wojnie, bo nie może on się bronić; mówi się więc o jego szpiegostwie, bo nie może on tu zwać w oblicze mówiącego zarzutem lawego oszczerstwa.

Audytór austriacki, umarzający sprawę Jasienickiego i Mroza po ich sześciomiesięcznym uwięzieniu z braku dowodów winy, wyrzaził się, że takie oskarżenie, jakie stworzył gen. Zagórski, mogło powstać tylko z nienawiści lub zawzięci zawodowej.

Dokument tu cytowany, a wystany przez naczelnego wodza armii austriackiej arcyksięcia Fryderyka, celem zrehabilitowania kapitana Jasienickiego, szefa sztabu legjonu wódzkiego, oraz ppł. Mroza — czyż nie świadczy o charakterze gen. Zagórskiego, który z lekkim sercem oddał 2-ich wysokich oficerów legjonowych pod sąd polowy austriacki?

Otóż znowu zachodzi pytanie, czy Polacy była niezbędna stała współpracą p. Zagórskiego, czy musiano mu dawać śluby generalnie?

Może był wymieniony lotnikiem i, jako specjalista, trudnym do zastąpienia w tym niełatwym rodzaju robót?

Ala general Zagórski za czasów austriackich lotnikiem nigdy nie był. — Zapewne, jednostka zdolna, energiczna, ale w służbie polskiej nawet nie tak służyła, jak za czasów austriacko — beselewickich. Gdy za austriackich czasów był tak oszczędny, że pozabiał butów — jak podnoszone na procesie — i ustroił w łachmany legionistów, wysyłanych do Szczybrów, niedawno właśnie zarzucono mu w prasie marnotrawstwo, jako szefowi lotnictwa.

Trzeba było dopiero procesu, ażeby zdyskwalifikować moralnie generała. Czy nie lepiej było przed nominacją zastanowić się nad ną?

z wyraźną uwagą na piśmie, że dymieja jego spowodował się rewelacjami i twierdzeniami, które poczynił wobec dyrekcyi. W dodatku niektórzy, że nie wypłacano mu należnej trzechmiesięcznej pensji, ale nawet nie otrzymał pensji za resztę dni lutego!

Mamy tu znowu do czynienia z perfidną złośliwością, która w konsekwencji zmusza do milczenia wszystkich tych, którzy chęliby wstąpić na ślady człowieka, nie posiadającego umiejętności „patrzania przez pale” na panoszące się zło. Inspektorowi pracy, który interweniował w sprawie niewypłacenia pensji odpowiadano w dyrekcyi: „My wiemy, że należy się wydanemu trzechmiesięczna pensja, ale wypłacimy ją wtedy, kiedy będziemy uważali za stosowne”, tymczasem niech wydalono inżyniera borka się z życiem, niech los jego będzie ostrzegającym przykładem dla innych uczciwych ludzi!

W dziedzinie lotnictwa wojskowego dzieje się zło, prasa ujawnia różne ciemne historie, i oto gen. Zagórski (napisownikiem sążeń w procesie) weszy i szuka „winnych” rewelacji, stosuje naślep wrocie represję, zamyka jednego z oficerów w więzieniu i oddaje pod sąd, przestoi oficerów — słowem „czyszczyć” swój departament od „podejrzanych” jednostek, a posuwa się w swych represjach tak daleko, że jednego z oficerów — podpułkownika, zwykłym rozkazem oddaje do szpitala pod obserwację lekarską tylko dlatego, że nie jest to „jego człowiek”!

Wszędzie widzimy terror straszliwy, stosowany przez złodziei, łajdaków, lektokuchów i niedołęgów w stosunku do ludzi uczciwych, dbających o interes publiczny i dobro kraju — a takżożstwo czynników, obowiązuje ich do tepienia zła, zachęca rosnąca na siłach kanali; narzuca wszelkie próby oczyszczenia atmosfery.

Ludzie uczciwi zaczęliby cichnąć, ale wśród szerokiej kół społeczeństwa warstwa oburzone i

niezadowolone, głuchy bunt nurtuje coraz głębiej i szerzej, niezadowolone zwraca się już nie przeciw ludzkim, ale przeciwko państwu, które toleruje panosząca się katalaż!

Kajdactwo z jednej strony, a tożsamość hamu-

jace walkę ze złem z drugiej strony, — oto czynnik spychający ludność państwa w przepaść!

Mał wstrząs, że żyjemy w ostatecznym momencie, kiedy walka ze złem, energicznie przeprowadzona, może jeszcze wydać dobre rezultaty.

POSEL MIECZYSŁAW NIEDZIAŁKOWSKI

Po konferencji z socjalną demokracją niemiecką w Polsce

Konferencja Wódka PPS i Socjalistycznej Niemieckiej Partii Pracy w Polsce doprowadziła do rezultatów niewątpliwie bardzo dodatnich. Przez lata całe nacjonalizm polski i nacjonalizm niemiecki narodowych kopali systematycznie i fanatycznie przepaść między „wrogiem polskim” a obywatelami „litymi” na oświadczenia, zamieszkałymi w Rzeczypospolitej, i po latach tej „działalności” — zdawałoby się — zabłądziły wszyscy w ciemną uliczkę bez wyjścia. Stosunki wzajemne zastrzeżły się stopniowo, ludzie przynikali, umiemy patrzeć w przyszłość, polityka poposełpisz wysnuwała wnioski. Polityka nacjonalistyczna, prowadzona z obłąkaną zaciętością, pchała i pcha nadal państwo i demokrację do katastrofy.

Obowiązek socjalizmu polskiego zarysował się dla nas odrazu wyraźnie. Uchwały XIX i XX kongresów naszej partii nakreśliły wyraz program socjalistyczny w zakresie sprawy narodowościowej. Nadziedział czas, gdy od programu, od propagandy musimy przejść do wykonywania, do systematycznej pracy nad walką o wprowadzenie zasad w życie.

Wysłak taki byłby zgóry skazany na niepowodzenie, gdyby miał pozostać naszym jednostronnym wysiłkiem tylko. Współpraca socjalistyczna, współpraca czynna i zdecydowana jest koniecznością, jeżeli ma być przełamaną psychologia nacjonalizmu, jeżeli mamy wyjść wreszcie z wtrą walk narodowościowych.

Nie ulegało wątpliwości, że czeka nas dużo przeszkód i dużo trudności. Nagromadziły się wiele nieporozumień, wiele sprawy spornych, by więc na konferencji następnej przejść do ustalenia pozy-

tywnego programu w sprawie mniejszości niemieckiej w Polsce.

Otóż w tej to pierwszej dziedzinie osiągnięliśmy, jak powiedziałem na wstępie, rezultaty dotądnie. Nastąpiło niewątpliwie zbliżenie obu stron, — doszliśmy sposoby praktyczne dla likwidowania możliwych zawsze zastrzeżeń i lokalnych sporów, zjawia się możliwość prawdziwie wspólnej akcji i walki.

Socjalistyczna Niemiecka Partia Pracy stoi na gruncie teorii i praktyki międzynarodowej socjalistycznej tak samo zupełnie, jak Polska Partia Socjalistyczna. Widzimy przed sobą dwa fronty: front nacjonalizmu polskiego i front drogi — nacjonalizmu niemieckiego.

Nie wątpię, że decyzje powzięte zostaną wykonane z całą ścisłością. Wykonanie to usunie — przedewszystkiem — z terenu masowego ruchu robotniczego różne jednostki i grupki, które na Górnym Śląsku, w Bielsku, na Pomorzu ustulowały zęrowa na sporach pomiędzy socjalistami polskimi a niemieckimi.

ZPPS ustąpił w przyszłości najbliższej nasze stanowisko i nasz plan konkretny w zasadniczej sprawie niemieckiej w Polsce. Gdy i tu — w co wierzę — dojdziemy do porozumienia, — uczyniony będzie krok ogromny naprzód w stosunku do całego życia polskiego.

Konferencja PPS i SNPP w Polsce nie oznacza bynajmniej wyrzeczenia się akcji zbliżenia z socjalistami innych mniejszości narodowych. Stopniowo i konsekwentnie będziemy wprowadzali w życie w całości postanowienia XIX i XX kongresów, wyrażamy je w życie jawnie, publicznie, w oczach całej klasy pracującej.

Urzednicy, mnożna a prasa

Ze Stowarzyszenia urzędników II. kategorii krakowskiego okręgu wojewódzkiego obruczymi następujące uwagi na czasie:

Zbliża się chwila, w której miarodajne czynnik będą musiały zdecydować o poborach pracowników państwowych na najbliższy okres. Ogół urzędników zaspiewa władze centralne i Sejm popotem postulatów, domagając się przywrócenia przynajmniej tego minimum, które im gwarantuje ustawa, to jest ruciemni możność z uwzględnieniem wzrostu drożyzny za czas od 15 listopada 1925 do 15 marca 1926.

Ogół urzędników z rozgorączkowanie stwierdził jednak mni, że jego krzyk rozpacz przybrzmiewa w opinii publicznej prawie bez echa, prasa bowiem, z wyjątkiem tylko pism socjalistycznych, zachowuje dyskretne milczenie, albo co gorzej, poddaje rządowi, jak napisał „Czas” krakowski, różne fantazyjne projekty, jak przeprowadzenie redukcji obywateli aż do 50 procent lub zmniejszenie poborów.

Masy urzędnicze nie zapomniały jeszcze dzwonek zachowania się niektórych pism krakowskich, napisał „Kurier Codzienny” w grudniu ub. roku, które to pisma przed powołaniem przez rząd koalicyjny decyzyj o do poborów, trzymały się w rezerve, a dopiero po rozstrzygnięciu sprawy podniosły wielkie łania, roniąc krokoludzie izy nad straszną niedzą urzędniczą!

Stare przysłowio mówi: „prawdźwicz przyjadł poznajemy w błędzie”; pracownicy państwowi, przeważając obecnie krytyczne chwile, śledzą z narzekającą uwagą zachowanie się większości prasy i z zachowaniem tego nie omisszają wyłączać konsekwencji przez bezwzględne zwalczanie pism, wrogich sprawie urzędniczej i popieranie tej części prasy i tych stronnictw, które szerze i po meku wystąpiły w obronie zagrożonej egzystencji setek tysięcy pracowników państwowych.

Kańczuch prasowy Naprzodu

Na wezwanie tow. S. Israeliego składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł, i wzywam tow. Ewę Woszyńską do złożenia takiej samej kwoty i wyznaczenia następnego nazwiska.

Stanisław Błobrowski.
Wezwania składam 5 zł na fundusz prasowy „Na przodu” i wzywam do złożenia takiej samej kwoty kol. Dornalkę Kąz i Nowakową Zofię, oraz do wezwania następów. Janina Bartynowska.

Na wezwanie tow. Marji Warzybkowej składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 10 zł, i wzywam Dr. Tasarową do złożenia takiej samej kwoty i wyznaczenia następów.

Wezwany przez mego syna, Dra Aleksandra, składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł, i wzywam do złożenia takiej samej kwoty inżyniera Witolda Epsteinę w Borku Fałckim oraz do wyznaczenia następów. Dyr. S. Grüner, Podgórze.

Na wezwanie kol. Łeyski składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł, i wzywam do złożenia takiej samej kwoty ob. aptekarza Piusyńskiego z Oświęcimia i do wyznaczenia następów.

Mr. Z. Maksy.
Wezwany przez ob. S. Grüniera, składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł.

Inżynier W. Epstein.
Na wezwanie tow. Szkarza składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł, i wzywam do złożenia takiej samej kwoty tow. J. Rydę i P. Rydę, warsztatowców kolejołowych.

K.
Ombrowski (Tarnów).
Wzywam przysłać na fundusz prasowy „Naprzodu” 5 zł i kładam się swagierkowi Zygmuntowi Machajowi. Poślę ciency i podrów litych.

Dr. Przeworski (Oświęcim).
Serdecznie dziękuję tow. profesorowi Adamowi Matejce za włączenie mnie do kańczuch prasowego „Naprzodu”, a przez to mile dla mnie przypomnienie wspólnej z Nim pracy z lat młodzieńczych w „Zietnoczeniu” i „Fajcie Ludu” i Stowarzyszeniach zawodowych i powolny Jego wezwaniu składam na fundusz prasowy „Naprzodu” 10 zł, a równocześnie zapraszam, aby byli łaskawi złożyć odpowiednie kwoty na ten sam cel następujący towarzysze i ohywatele: Jan Barszczyński, naczelnik poczty w Zakliczynie, Witold Korwin Krolewicz, naczelnik sądu w Zakliczynie, Józef Kosiński, kierownik szkoły w Dąbrówkach Brzeskich, Bronisław Freid, kierownik szkoły w Bielsku, Władysław Szwagrow, inżynier w Zakliczynie, Dr. St. Witk, drukarz w Zakliczynie.

Dr. Władysław Holubowicz, notariusz, (Dąbrowa).

Jak to było we Włocławku

Tow. poseł Z. Piotrowski, który wyjechał do Włocławka, podaje następujący opis zajść tamtejszych, które miały we środę, ważne informacje urzędnicze.

We środę o godz. 11 rano odbywał się w sal Rady Związków zawodowych przy ul. Dąbrowskiego wiec bezrobotnych oraz robotników zatrudnionych przy robotach miejskich. Zebrani domagali się zatrudnienia wszystkich bezrobotnych, i także ze zwolnionych robotnikami w cukrowni „Brześć Kujawski”, zmiany pracy akordowej na dzielną przy robotach magistrackich i powiatowych oraz pracy przez 6 dni w tygodniu. Nastroj na wiecu był bardzo podniecony. Rej na nim wodził i podsycał rozgorączczenie, jak twierdzi policja, komunist. Wysłana przez wiec delegacja do starosty otrzymała od niego zapewnienie, że porozumie się z przemysłowcami i magistratem w sprawie żądań robotniczych.

Odpowiedź ta nie zadowoliła zebranych. Postanowiono udać się pochodem pod magistrat. Zawiadana policja zadziałała, płk. Dąbrowskiego drogę demonstrantom. Kordon policyjny z powodu swej słabości został jednak przerwany i pochód ruszył dalej. Policja przez drugi w liczbie 30 noliczając zagrożoną demonstrantów drogę w wy-

lotu ul. Kościuszki i pochód zatrzymała. Przepuszczono jedynie delegację złożoną z 4 osób z p. Szelażowskim na czele, która udała się do prezydenta miasta.

Gdy delegacja powróciła i oświadczyła, że prezydent odmówił spełnienia jej wybiecia na Rynek, oświadczając, że miejsce jego jest w magistracie, jak twierdzi policja, z tłumem komunistów poczęli rzucić okrzyki przeciw policyj i magistratowi oraz gęsto popyli się na kordon policyjny kamieniami i cegłami. Policja, widząc, że komunisty chcą doprowadzić do zamieszek, postanowiła rozprószyć demonstrantów, używając do tego białej broni. W czasie rozpraszania tłum kilkanaście osób zostało poturbowanych, Nikt z poszkodowanych nie zgłosił się do szpitala.

Wezwano wojsko, które jednak w rozpraszaniu tłumu nie brało udziału, stanowiąc jedynie ostonę policyj. Aresztowano około 10 osób. Po godzinie 2 zapanował spokój.

Do Włocławka na wieść o zajściach natychmiast wyjechał: przedstawiciel protestury, naczelnik wydziału bezpieczeństwa p. Godec, i inspektor głównej komendy policyj Ludwikowski i d.

Z procesu o zamordowanie Matteottiego

W ciągu przesłuchania głównego oskarżonego Duminię przewodził energicznie mło przerywać, wskazując, że wedle oświadczeń palców na szybach samochodu Dumini siedział w aucie a nie — jak twierdzi — przy kierownicy. Śledztwo wykazało, że przy kierownicy siedział Malacia. Zaraz po aresztowaniu Duminię lekarz znalazł na jego ciele zderzenia, powstałe podczas walki z Matteottim. Śledztwo wykazało dalej, że Matteotti zginął śmiercią gwałtowną, a nie wskutek krowoty. Krowota jego została spalona, widocznie w celu zatarcia śladów przebiega jej złytem.

We środę rano zaczęło się przesłuchiwanie

świadków. Komisarz policyj Bernardi zeznaje, że policja pilnowała wprawdzie czynnie domu, w którym mieszkał Matteotti, jednak pilnujący policjanci nie mogli widzieć sceny wprowadzenia, która miała miejsce nad brzegiem Tybru.

Stróż domu sąsiadującego z domem Matteottiego nazwiskiem Graemi i jego żona zeznają, że widzieli samochód, którego numer sobie zapisał.

Świadek Deleo zeznaje, że widział, jak napastnicy całą siłą wypychali napadniętego, jak 4 ludźmi napadniętego w brach, poczem wepchnęli go do auta, trzymając go za głowę i nogi.

UNIWERSYTET LUDOWY IM. A. MICKIEWICZA

W sobotę dnia 20 marca o godzinie 6 wieczorną
w sali przy ul. Dunajewskiego 5

Dr Zygmunt Grodziński

wygłosi

ODCZYTY

pod tytułem

Życie głębin morskich

Wstęp 20 groszy. Dla bezrobotnych wstęp wolny.
Odczyt będzie ilustrowany obrazami świetlnymi.

Zwycięstwo republikańskie
w Niemczech

Napiw osób, zapiskujących się na listy żądających plebiscytu w sprawie odszkodowań dla b. pamączy, był w ostatnich dniach olbrzymi. W ciągu dni od 4 do 17 marca wpisało się w samym Berlinie 1.583.000 osób. Jak wielką siła liczb można zrozumieć, gdy się zwąży, że przy ostatnich wyborach do parlamentu wszystkie partie lewiczej, a więc socjalistycznej, komunistycznej, niezależnej, demokratycznej i centrum otrzymały razem 1.426.995 głosów. Liczba ta została obecnie przekroczona o 156 tysięcy! Dalej, 1.583.000 podpisów wynosi o 470.000 więcej, niż liczba głosów za partiami socjalistycznymi (socjalistami, komunistami, niezależnymi) oddanych przy ostatnich wyborach parlamentarnych. Liczba podpisów równa się 68% wszystkich głosów oddanych przy ostatnich wyborach i 53,2% uprawnionych do głosowania. W Hamburgu wpisało się na listy 466.000 osób czyli 44% uprawnionych do głosowania, a więc więcej niż oddano głosów na kandydatów lewicowej i centrum przy ostatnich wyborach na prezydenta. W katolickiej Kolonii wpisało się 125.000 osób, mimo że partia katolicka „centrum” weszła swych zwolenników do nieuczestniczenia w tej akcji. W Wrocławiu, Kamieńcu, Erfurcie i t. d. wpisało się znacznie więcej, niż socjaliści i komuniści zdobyli głosów przy ostatnich wyborach. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że zostanie daleko przekroczona 10 część uprawnionych do głosowania, która ta liczba by podlegała wymaganą konstytucyjną, by projekt ustawy poddany został pod głosowanie ludowe. Projekt ustawy o wywłaszczeniu b. panujących opracowywali wspólnie partie socjalistyczna i komunistyczna. Projekt ten w głosowaniu ludowym niewątpliwie zostanie przyjęty. Będzie to wielkie zwycięstwo idei republikańskiej nad dążeniami monarchistycznymi w Niemczech.

SZAMPON FARN

TEN

Rycerstwo kresowe

16

(Dokończenie)

Grossleise i Oszustowskiej założyły fabrykę morki dla koczownic karek, za co otrzymali dostawę unie dla całej armii i dwa tartaki w Białowiejskiej puszczy, tartaki, których jest jedenaście, ale dziewięć nie posiada po jednym kole w wózkach, podwozających drzewo pod pilę, wskutek czego są w stanie nieczynny, a pracują jedynie na odpowiedzialność dzierżawcy... Historia ciekawym, nie-wystraszającym ruchem toczy się dalej...

I tylko przez prosty przypadek może Grossleise i Oszustowski, czy też „Haplaćan” wpaść w nie-pokładane klopy. Zresztą wpaść nie groźne. Na wszelkie rewelacje dziennikarskie, zapewnienia w Sejmie i publikowane zagranicą opinie, — rzad czy lina władza da zawsze odpowiedź, że fakty przedstawione nie są ścisłe, nie są zgodne z prawdą, a sprawa przedstawia się następująco... tutaj, naprzykład w sprawie wianien, będzie powiedziane: I-o prawda jest, że starosta Populnary sprowadził sobie porcelanową wazę, w którą da zaproszenia koczownic przesyłać. Wzian był ściany zegar z czerwieńlatem inkustrowanym, dwa tużyny damskiej kompletnej bielizny i cztery piersienki różnej wartości. Zostało jednak stwierdzone, że rzad dochodzenie sądowe l. 79.83.672 z dnia 7 maja oraz l. dz. Kr. Wr. 998100/IX 88 i dochodzenie policyjne l. prot. 143589-37.00, że przed-

Z Mussolinij

„GIUSTIZIA” ZNOW WYCHODZI!

Dnia 13 bm. ukazał się pierwszy numer założonej na nowo „Giustizi”. Dziennik włoskich socjalistów-zjednoczonych wychodzący pod tą samą nazwą został, jak wiadomo, zawieszony po rozkazaniu zamachu na Mussoliniego. Nowa „Giustizia” ukazuje się jako „organo nowej partii socjalistycznej robotników włoskich”. Pierwszy numer przynosi obok artykułu programowego artykuł pod tytułem: Gorące i serdeczne życzenia powołania w ciężkiej walce, przesyłamy bratniemu organowi.

MAKSYMALIŚCI WRACAJĄ DO PARLAMENTU

Posłowie socjalistyczno-maksymaliści odbyli naradę, na której po wysłuchaniu sprawozdań dot. Bella i Bernocchiego przyjęto rezolucję: rezolucja stwierdza, że partia podtrzymuje swą opozycję przeciw faszyzowskiemu systemowi rządów na podstawie stanowiska klasowego i oświadcza, że solidarność z innymi partiami opozycyjnymi znalazła swój kres u ich upierania się przy stanowisku ustawowemu i konstytucyjnemu. Dlatego partia maksymalistów z powrotem uzyskała wolną rękę. Partia uważa załania okresu ustawodawczego za wyczerpane. Jeśli jednak rząd odwraca konieczność bezpośrednich wyborów, to partia uważa za niezbędny powrót do luby celem przeciwstawienia w miarę granic możliwości zamiarom rządu — zamiarom socjalistów.

KRAKOWSKA RADA ROBOTNICZA PPS

urządza w niedzielę 21 marca o godzinie 10 przedpołudniem w dużej sali Domu Robotniczego, ul. Dunajewskiego 5 II p.

ZEBRANIE PARTYJNE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie z kongresu (ref. tow. dr. Rosenzweig).
- 2) Sprawozdanie redakcji i administracji „Naprzodu”.
- 3) Sprawozdanie „Proletariatu” (ref. tow. Henryk Ziffer).
- 4) Sprawozdanie z Rady Naczelnej PPS (ref. tow. poseł dr. Emil Bobrowski).
- 5) O bieżącej sytuacji politycznej i gospodarczej (ref. tow. poseł Józef Trautsona i tow. poseł dr. Zygmunt Marek).
- 6) Dyskusja.

Na zebranie powinni przybyć wszyscy towarzysze członkowie PPS. Obecność wszystkich członków krakowskiej Rady Robotniczej wymagana bezwarunkowo.

Na zebranie zostaną dopuszczeni jedynie towarzysze zarejestrowani i posiadający legitymacje partyjne.

mioty te zakupiła żona starosty za własne pieniądze otrzymane w tymże czasie od swojej nieboszczki matki. 2-o co do 50 dziesięcin lasu p. Oszustowski dochodzenia wykazały, że las tam naprawdę rośl, tylko w ostatniej chwili był zjedzony przez kornika. 3-o co do rzekomej cwałnej listy na poczęcie w Wesołogrodzie zostały wdrożone surowo dochodzenia przez komisję, w skład której nowolano wybitne osobistości miejscowe, jak p. inż. Figura, ogólnie szanowanego księdza kałnowskiego, przemysłowca Groszisa i dwóch sędziów śledczych. 4-o przeciw oszczercom i uwłaczającym godności państwa osobnikom, rozsiewającym kłamliwe pogłoski, wdrożone zostały kroki prawnicze i zastosowany areszt prewencyjny. 5-o zwraca się uwagę całego społeczeństwa, że wywieklim potęgającym się zjawiskiem jest wybieganie skrzydół dobroci opinia państwa zagranicą i przyczynia się do rymny kredytowej... I oto przepadł doniesienie, nietylko wobec liczb dziennika Kr. Wr. Pr., z którymi i Einstein nie dąby sobie rady, ale co ważniejsze, w oczach społeczeństwa! Cudownie odwrócić kwestię! Łapownika i złodzieja bronia zafarce Kr. Wr. Pr., w imię dobrej opinia państwa, a zbłokowanego moralistę zamiast oddać do psychiatry, zamyka się w kryminale! Oto stałość limit potęgowała! Kto nie z noweli, ale z życia samego, chce się dowiedzieć o prawdzie, niech przeczyta interview dziennikarski, ogłoszony niedawno, z jakimś nowym prezesem Poczwłocz Kr. Wr. Oszczędnoci. Ten straszliwy finansista rozpoczynał urzędowanie od oddanie pod sąd komisji dyscyplinarnej tych rzadkich okazyj urzędniczych.

LISTY Z KRAJU

Mysłowice, 14 marca.

PRZECIW ZNISZENIU PAŃSTWOWEGO
GIMNAZJUM ŻEŃSKIEGO W MYŚLOWICACH

Przy obradach nad budżetem województwa śląskiego na rok 1926 przysono myśl, aby dla oszczędności zniżyć państwemu seminarium nauczycielskie żeńskie, w Mysłowicach wraz z szkołą ćwiczeń.

Władność ta poruszyła rodziców uczeniec tego zakładu a wyrazem przeżarcenia był wiece, odbyły w dniu 7 marca w Mysłowicach.

Zebrań rodzice i przyjaciele zakładu zastrzelili się kategorycznie przeciw redukcji, ewentualnie przeniesieniu zakładu z motywów następujących: 1) w dziesięciu stadiach rozwoju szkolnictwa seminaria nauczycielskie dają dziewczętom wszelkie stronne wykształcenie o poziomie średnim, państwo uzależniało do wychowania i nauczania. Seminarium jest zatem najbardziej odpowiednim zakładem kształcenia i wychowania dziewcząt, przynajmniej do czasu, póki nie powstana specjalne szkoły średnie dla dziewcząt, przygotowujące je do życia.

2) Według statystyki jest w Polsce państwowych seminariorów 74 męskich, 32 żeńskich. Porównując te statystyki liczebności stwierdzamy znacznie większy procent pól żeńskich niż męskich. Wniosek jasny, że dla procentowo większej ilości dziewcząt, mających poniekać zamknięty dostęp do innych zawodów, należałoby, jeśli nie zakładać nowych, to przynajmniej nie redukować seminariorów istniejących.

3) Pozbawienie kobiet sposobności kształcenia się sprzeciwia się postanowieniom naszej konstytucji, która równoprawnością je z mężczyznami.

Wobec tego zebrani na wiece jednogłośnie wyrażili pogląd, że zamknięcie wykształcenia średniego dziewcząt u nas w Polsce obniży kulturę kobiet bowiem jako matka i opiekunka dzieci, stwarza podwaliny tejże kultury, wobec czego zakład powinien być utrzymany.

TOWARZYSI! POPIERAJCIE WASZE PISMO!

PRZEGŁAD LITERACKI

„SZUKNI PIKNE”. Numer 6 rocznika II. ukazał się już w handlu. Treść jego jest następująca: 1) O pewnej grupie koczownic polskich z początku XVII wieku — napisał Władysław Tatarski. 2) Impresjonizm a najnowsze malarstwo (dokł) napisał Stefan Zahorski. 3) Wilhelm Wywłoki — napisał Przeważ Smolik. 4) Kronika artystyczna. Numer zdoł 33 reprodukcji w tekście i jako osobna plansza zdrowoty Wojciecha Weiss. Cena egzemplarza 5 zł, prenumerata kwartalna 14 zł. Do nabycia we wszystkich księgarniach i w administracji „Szukni Pieknych”, Kraków, ul. Wolska 19.

ktoś odważył się donieść sądowi o netychychyich złodzieństwach w Kasie. Komisja złożona z braci morgulnych p. Lirdego, naturalnie zawiesila nieojalonych kolegow, którzy pójda teraz, „na sztabanki” i stanowią będą straszny przykład dla każdego urzędnika, nie mogącego patrzeć spokojnie i przychylnie na stosunki swe wywyższy. Tymczasem się z tego gm Dobrodziej przez, nadzwyczajnie prosto: ci urzędnicy mieli inne drogę, służbowe, dla swoich doniesień, a zdradzenie tajemnic bankowych podrywa kredyt banku! Przetrzyjmy oczy rodaku prezesa P. K. O! Wyobraź sobie psinie, skrzakącego się na czeladnika hdywoskiego do samego majstra. Wyobraź sobie, że nie złodzieństwo w Banku szkodzi kredytowi tej instytucji. lecz właśnie tenienie złodziejstwa! I pan przez przetrzał wida, jeszcze wyżej od siebie sfery, bo przecież siedzi w gabinecie, reprezentacyjnym, zamiast gdzieśindej. Coż możemy dopiero o holerderskich czy też duńskich wksach generała Rozwadowskiego z „Haplaćanu”, nie, przepraszam, z „Zrzeszenia pracy”! Rola się tysiące podobnych faktów w życiu naszym, przestają już być sensacją, nikt się imnie dziwi! Kulturalne ludy świata całego z coraz większą pogardą patrzą na nas. bo brak nam nawet i pod tym względem szerołkiego gustu Winiędzkiego i jego przyjacieli. U siebie w kraju tymczasem polowne wiośno o naszym ryccerstwie kresowym, a każdy szefoer w Londynie i każda paryska straganakaria czyta codziennie szumne opisy bytych i niebytych gwałtów nad ludnością obcą dręczoną przez panów Populnarych i Zidorków. Równia pochyla przed Rzeczpospo-

Przegląd społeczny

SILNA PŁACÓWKA BEZROBOTNYCH PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH

Bezrobotni pracownicy umysłowi zgłaszają się licznie do Związku zawodowego urzędników prywatnych w Krakowie, Sławkowska 6, gdzie zorganizowano specjalną sekcję dla spraw związanych z bezrobotnictwem wśród pracowników umysłowych. Sekcja ta, w której dyspozycji stoją wypracowane środki organizacyjne i zawodowe rozstrzygnięcia aktualnych pospółtów bezrobotnych pracowników umysłowych. W pierwszym rządzie postanowił Związek w najbliższych dniach wysłać delegację do centralnych władz państwowych w Warszawie, w którym to celu zwrócił się do tujejszych pospółtów socjalistycznych z prośbą o oprowadzenie delegacji do Warszawy. Niezależnie od tego sekcja ustanowiła stałe dyżury w Związku od godziny 3 popołudniu do godziny wieczór dla umożliwienia bezrobotnym porozumiewania się we wszystkich sprawach z Związkiem oraz dla zapisywania tychże na członków. Bezrobotni pracownicy umysłowi winni się znaleźć w sekcjach zawodowej organizacji powołanej do strażenia ich interesów.

Z ruchu socjalistycznego

TUR W GRYBOWIE. Dnia 7 bm. odbyło się we własnym lokalu zebranie organizacyjne Oddziału TUR. Po referacie wygłoszonym przez tow. Petyrę Stefana, przystąpiono do wybrania zarządu, w skład którego weszli: tow. Jurek Jan, kolejmistrz, jako przewodniczący; Petyrka Stefan sekretarz; Krutyl Franciszek, Nalepa Henryk skarbnik; Brzeziński Piotr i Siwek Roman. Komisia rewidziona: Garkowicz Jędrzej, Kwiecień Adam i Głowczyński Piotr. Po dyskusji uchwalono zakupić abonament biblioteki wędrowniej w TUR w Krakowie, założyć chór i kółko amatorskie. Na niedzielę 28 bm. zapowiedziano jest odczyt tow. Niemcewicz. „Jak powstał i żył człowiek plebejowski”.

— 000 —

ZGROMADZENIE LUDOWE W BOCHNI

W niedzielę 14 bm. odbyło się wielkie zgromadzenie robotnicze w Bochni. Referat w sprawie bezrobotnictwa wygłosił tow. Zygmunt Gross z Krakowa. W dyskusji zabierali głos tow. Grochol i Czarniecki. Zgromadzenie uchwaliło następującą rezolucję przedłożoną przez tow. dra Gliniarza: „Zgromadzenie domaga się uruchomienia robót publicznych i bezwzględnej redukcji budżetu wojskowego. Zgromadzenie robotniczy wyrażają pełne zaufanie klubowi poselskiemu PPS za działalność w kierunku obrony praw klasy pracującej”. Przewodniczą zgromadzeniu tow. Kulaża.

Ita! Toczy się coraz prędzej, ku czarnej otchłani niebytu.

Kto ja zatrzyma? Kto poraz setny skłowi się, aby ja ocalić? Co robić trzeba, gdzie pójść, jakim głosem przeczytać straszne słowa „Miane Tekel Fares”, które pisze już ekaś łosa na bastionach Oczepowiskich, ciągnących w przepaść kasy całej?

Pamiętam małą wdówkę z 1905 roku. Wiersz „Kruk”, drukowany na cienkiej bibułce dla łatwiejszego przewożenia do „kraju” t.j. do Kongresówki i na kresy:

...pod ziemią kpił nasze mioty
nowod wojna światła talimnie,
dziś w dzień słoneczny idźcie, złoty!

Hej, na ulicę, na ulicę!

Oto, co wykluły nasze mioty, co obmyła hojnie krew na ulicach miast i północnych polach walk z najeźdźcą! Nie skarżmy się! Skarga jest bronia słabych.

Na zgubę kraju, na zafale niepodległości, na nędzę i poniżenie — pracować będzie rywostwo kresowe i centralne, ślepe i głuche, aż po raz ostatni wterci się nam w uszy pieśń ulicy, pieśń z tyłki, o zatrzymaniu potężnym narodem barów i przygotowaniu najeźdźcy jego zgubę.

Nad nami młody, nad nami utruk,
nad nami nędzy upiór błądzi!
za rokiem rok, za rokiem rok,
z ciemnotą bój, z podłością bój,
nad nami nędzy upiór błądzi...
— Nielepięże nam, bracie mój,
na barkiady?

Zakończenie konferencji o 8-godzinny czas pracy

Londyn, 19 marca (PAT). Konferencja celu ustalenia czasu pracy skończyła się wczoraj o godz. 2:30 rano. Układ podpisany został przez reprezentantów Francji, Anglii, Włoch, Belgii i Niemiec.

Wiadomości polityczne

RZĄD BRIANDA PRZED IZBA DEPUTOWANYCH

Owładzenie nowego rządu złożone 18 bm. głosi, że gabinet kontynuować będzie politykę poprzedniego rządu, dążąc do zapewnienia pokoju. Nowy rząd uważa za swój pilny obowiązek zapewnić w sposób ołtawy i szczerzy równowagę budżetu. Rząd przymiśle środki już uchwalone, aby móc niezwłocznie rozpocząć dzieło uzdrowienia finansów oraz kontynuować rokowania o uregulowanie długów. Po dyskusji Izba 361 głosami przeciw 164 uchwaliła rządowi wotum zaufania.

WŁOCHY A BALKAN

Dzienniki belgradzkie donoszą, że po powrocie do Belgradu przesyłał Nincze Radzie ministrów sprawozdanie o swoich rokowaniach z Mussolinim w Rzymie i z delegatami włoskimi w Genewie. Paki przyjaźni między Włochami a Jugosławią będzie podpisany przez króla włoskiego, króla jugosłowiańskiego i przez oba ministrów. Podpisanie nastąpi w kwietniu z okazji oficjalnej wizyty jugosłowiańskiej pary królewskiej w Rzymie.

O UDZIALE AMERYKI W TRYBUNALE MIĘDZYNARODOWYM

Na posiedzeniu Rady Ligi Chamberlain zreferował odpowiedź rządu Stanów Zjednoczonych w sprawie udziału Stanów w międzynarodowym trybunale w Hadze, poczem zaproponował zwolnienie do Genewy na 1 września br. komisji składającej się z przedstawicieli wszystkich państw, które podpisał protokół dotyczący utworzenia międzynarodowego trybunału w Hadze, oraz przedstawicieli Stanów Zjednoczonych. Komisja ta miałaby za zadanie uchwalić dodatkowy protokół, któryby zaoszczędził wysiłkom wyrażonym przez Stany Zjednoczone zyczynom oraz warunkom, od których Stany uwalniały swoje przystąpienie do trybunału. Wniosek Chamberlaina został przez Radę jednomyślnie przyjęty.

Przegląd gospodarczy

W SPRAWIE IMPORTU Z NIEMIEC.

Biuro celne Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie podaje do wiadomości sfer kupleckich i przemysłowych, że Ministerstwo Przemysłu i Handlu pozwoliło na przywóz towarów niemieckich, objętych wykazami towarów zabronionych w imporcie do Polski nie udziała.

Wyższe stanowią część maszyn oraz półfabrykaty do dalszej przeróbki w krajowych zakładach id. przywołone w niewielkich ilościach na potrzeby li tylko przemysłu. Przywóz zatem towarów niemieckich na skład lub w celach handlowych np. wyrobów włókienniczych, konfekcji, maszyn do szycia lub do pisania, fortepianów itd. jest bezwzględnie zabroniony. Transporty idące z towarów niemieckich nie będą wpuszczane do wolnego obrotu, na co się szczególnie zwraca uwagę importerów.

Przywóz towarów objętych zakazem, nie niemieckiego pochodzenia, powinien być uskuteczniony bezpośrednio do Polski z danego kraju, a nie ze składów, znajdujących się na terytorium Niemiec lub w portach niemieckich.

Niezastosowanie się do tych postanowień naraża importera na koszt zwrotu towaru za granicę. Blizszych szczegółów udzieli Biuro celne Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie (Długa 1, I, 1. p.).

URZĘDOWY KURS DOLARA

Warszawa, 19 marca (PAT). Dolary St. Zjedn. 7.95. Sprzedaż 7.97, kupno 7.93.

SKŁADKI

NA BILDIOTEKI WEDROWNE IM. RYSZARDA WASSERBERGERA Bronisława Bobrowska 8 kszątek, Książnica — Atlas we Lwowie 38 kszątek, Jurek Langrod 11 kszątek, Judwig Wnorowska 5 kszątek, Prof. Zaremba 10 zł., Stan. Zaremba 10 zł. Z. Wasserbergowa 40 zł.

KRONIKA

Kraków, 20 marca.

IMIENNY KOMENDANTA. Obywateli W niedzielę, 21 marca br., odbędzie się w sali Starożytności o godzinie 8 wieczorem uroczysta akademja ku czci marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Wyznamy nam do wzięcia jak najliczniejszego udziału w tej uroczystości. Zamanifestujemy swoje uczucia dla pierwszego obywatela Rzeczypospolitej, twórcy armii i jej zwycięskiego wodza, niezłomnego charakteru i wielkiego ducha niepodległości Polski. Niech żyje komendant Piłsudski! Żwiazek Legionów, Żwiazek Inwalidów, Żwiazek Strzelców.

JOZEFOWI PRUSKIEMU, poświęcony jest zeszyt 24 „Pamiętnik Polski”, który zawiera: „Opowieść Piłsudskiego o sobie z czasów młodzieńcych, dobrze opracowaną rzecz Zawiszeński pod tytułem „Gorycz Wielkości” a także artykuł Marji Zawiszy pod tytułem „Mał stan”, również wiersze i liczne ilustracje. Pamiętajcie mieć się w tym numerze dalszy ciąg pamiętników Ks. Panaśa z M. Sziget, Chłodołowski, opowieść o tręasku Grabin, o zwycięstwach w obronie Lwowa i wielu innych kronikarskich zapiskach. Adres: Lwów, skrytka 98. Nabyć można wszędzie.

POWRÓT RODZIN ROBOTNIKÓW ROCHNYCH Z NIEMIEC. W ostatnim czasie wracających z Niemiec rodzin robotników rolnych, zwolnionych z pracy, które przybywały do Krakowa i bardzo często nie mają pieniędzy na dalszą podróż do miejsc rodzinnych. Jukrzy pruscy pozbywają się robotników polskich, obarczonych rodzinami, a równocześnie sprowadzają masowo z Polski samotnych robotników rolnych. Władze warszawskie powinny się zająć reemigracją z Niemiec i przeznaczyć na ten cel odpowiednie środki.

DELEGAT P. AKADEM. UMIEJĘTNOŚCI NA UROCZYSTOŚCI WIEGERSKIE. Komisia Polska Akademii Umiejętności wyjechała z Krakowa do Budapesztu prof. U. dr. Jan Dabrowski, celem wzięcia udziału w uroczystościach obchodzących 60-letnią rocznicę urodzin Ludwika króla Polski i Węgier. Uroczystości zorganizowane w Budapeszcie przez węgierską Akademię Umiejętności. Albert Berzewicz.

101.000 ZŁOTYCH — WYNIK NIEBYWAŁY. — Jak zwykłe od tygodnia, zebrali się wczoraj w powiększonym gronie wszyscy pracownicy, biurowi urzędu czynny w zbiorze na rzecz nowego zamachu Ymk w Krakowie o pół do drugiej w sali Starożytności na osiem z rzędu ślaniau sprawozdawczym. Licząc pierwszy już zdekodowany dar miasta Krakowa, ubierane pracą jednej doby dątki wyniosły przeszło 20.000 złotych. Wskutek tego ogólna osiągnięta dotychczas kwota przekracza 101.000 złotych. Ogłoszenie tego wyniku zostało przyjęte burzliwą owacją wszystkich obecnych. Najdłuższą deszczyną dnia była decyzja Zmierzderz z dyr. Seifertem na seale.

Odczytano telegram od kolegów warszawskich, gratulujący Krakowiaków jego powodzenia i życzący wszelkiego powodzenia w pozostałych dniach zbiorów.

Dziś popołudniu biuro i zarząd pozostaną do wieczora w Starym Teatrze, gdzie też od godz. 6 otworzy się skromny bufet dla polepszania przybywających ze sprawozdaniami pracowników.

Ostatniego wieczoru zbiorów należy oczekiwać około godz. 9 wieczorem w seale.

Z DYREKCJI KOLEI PAŃSTWOWYCH W KRAKOWIE otrzymaliśmy następujące pismo: — W jednym z czasopiśmie krakowskich pojawił się artykuł o aferze na te erotycznym, zaszczytneżako w Dyrekcji kolejowej w Krakowie. Mimo przenowdowanych w tym kierunku dochodzeń, tak we własnym zakresie jakoteż przez Dyrekcję kolejową, pogłoski się nie sprawdziły. Ponieważ jednak podziela ta kłopotliwa jest nadal w tujejszym mieście z tym dodatkami, że przez dyrekcyj kolejkową stara się ta aferę zażakować, przeto zwracamy się do wszystkich z prośbą, aby jeżeli ktoś ma o tej sprawie jakiekolwiek konkretne wiadomości, zechciał mi osobiste albo pisemnie zgłosić w jakiegokolwiek innym drodze poinformować.

Inż. Karol Barwicz,

prezes dyrekcji kolei państwowych.
NOWY SPIS URZĘDÓW POCTOWYCH. — Nakładem cenn. dyrekcji poczt i telegrafów wyszedł druk nowy spis urzędów pocztowych i telegraficznych na obszarze Polski. Cena za egzemplarz wynosi 3 zł. Do spisu będą wychodziły dodatki zawierające wszystkie zmiany. — Cena dodatku wyniesie kilkanaście groszy. Powyższe spisy jak i dodatki można zamawiać w każdym urzędzie pocztowym.

Wykolejenie się pociągu Warszawa—Kraków

Czwarta katastrofa kolejowa pod Rogowem!

O 130 w nocy z czwartku na piątek wykoleił się pociąg pospieszny nr. 5 przyjeżdżający do Krakowa z Warszawy o godz. 1040 w nocy. Wykoleił się z szyn lokomotywa, wagon bagażowy i jeden wagon trzeciej klasy. Dzięki przytomności umysłu maszynisty, który zdołał wcześniej zahamować pociąg, katastrofa nie spowodowała ofiar w ludzi. Niebawem nadjecha lokomotywa pomocnicza, która odciągnęła w stronę Kolaszek. Katastrofa wydarzyła się pod Rogowem. Na pier-

wszej zwrotnicy pod Rogowem wykoleiły się lokomotywa, wóz towarowy i pierwszy osobowy. Wypadków z ludźmi nie było. Wykolejone wozy i parowóz zatarasowały tor, przerywając komunikację na parę godzin. Przyczyną wykolejenia się dyktowała nie jest stwierdzona. Jak informuje dyrekcja kolejowa w Krakowie, skutkiem wypadku pod Rogowem pociąg przybył do Krakowa z opóźnieniem o godz. 615 rano, dopiero o 1230 w południe w piątek.

Tow. poseł Dr Marek o katastrofie

Dziękaj maszyniście, prowadzącemu pociąg, katastrofa nie przybrała większych rozmiarów

Od tow. posła dra Zygmunta Marka, jadącego właśnie tym pociągiem, który pod fatalnym Rogowem uległ katastrofie, dowiadujemy się bliższych szczegółów o przebiegu wypadku.

— Że katastrofa, która mogła spowodować olbrzymie nieszczęście, nie przybrała większych rozmiarów, tow. Marek — zaważając — należy maszyniście prowadzącemu pociąg. Gdyby bowiem maszynista był różnił się szybkość przebiegu na tej przestrzeni, pociąg byłby z całą pewnością poszedł w drzazgi, a nie rzecz prosta, byłby ofiarą w ludziach.

— Tymczasem maszynista prowadził pociąg przez cały fatalny teren pod Rogowem z małą szybkością, co pozwoliło uniknąć większego nieszczęścia.

— Ogólnie panuje przekonanie, że powodem nieustannych katastrof pod Rogowem jest jego położenie w dolinie, gdy tor z obu stron stoi na górze. Wobec takiego położenia, zwrotnice po-

dobu strona stacji narażone są na łatwe uszkodzenia.

— Pod wpływem ciężaru pociągu jest rzeczą bardzo prawdopodobną drobne przesunięcie szyn, które powoduje, że lokomotywa wjeżdża na tor właściwy, a wagony na tor boczny.

— To zaś wyłącza z katastrofy.

Wobec takiego stanu sprawy, jest rzeczą konieczną zabezpieczenie, względnie przerobienie zwrotnic, albo znaczne zmniejszenie szybkości pociągów pod fatalnym Rogowem.

Na całej długości pociąg, który uległ katastrofie większa część przegród jest wyrwana, tor zatem uległ w tym miejscu zniszczeniu.

— A jak czuliście się towarzyszyście podówczas katastrofy? — zadaliśmy ostatnie pytanie.

— Ależ wyśmienicie — kończy tow. poseł Marek z uśmiechem — podkreślić tylko, że nieustannie nieszczęścia dzieł maszyniście prowadzącego pociąg.

— o o o —

Statystyka bezrobotnych w Krakowie

Jak się dowiadujemy, bezrobocie na terenie m. Krakowa nie uległo w ostatnim miesiącu poważnym zmianom. W tym czasie znalazło zatrudnienie 95 pracowników umysłowych, 160 robotników w kwalifikacjach, 137 niekwalifikowanych przy robotach gminnych, oraz 337 w drobniejszych przedsiębiorstwach. Równocześnie jednak utraciło pracę 200 robotników budowlanych, oraz 20 me-

lowców w fabryce sygnałów kolejowych w Dablu. W zakładach garbarskich na Ludwówce zwolniono 32 robotników, a reszta zdołała się na ograniczenie czasu pracy do 4 dni w tygodniu. Statystyka państwowego urzędu pośrednictwa pracy w Krakowie z dnia 14 w tym wykazuje, że liczba bezrobotnych w Krakowie wynosiła w tym dniu 2500.

— o o o —

ENRIQUE SANTIBANEZ, KONSUL GENERALNY I CHARGE D'AFFAIRES MEKSYKAŃSKI w Pradze, który — jak donosiliśmy — przybył onegdaj do Krakowa, zwrócił osobliwość i zabity miasto. W hotelu francuskim, gdzie zamieszkał p. Santibaneza, którego podjęła na celu także z zainicjowaniem się ze stonkami handlowymi w Polsce i ewentualne bliższe nawiązanie stosunków ekonomicznych między Polską a Meksykiem, odwiedził p. Santibaneza przedstawiciel Związku przemysłowców.

ZNIENIESENI DYŻURÓW TELEGRAFICZNYCH. Dyrekcja poczt w Krakowie zniósła dyżury odbijaczy służby telegraficznej w przedkach pocztowych Kraków 9 (Łobzów), Kraków 10 (Zwierzyniec), Kraków 11 (Debniki) i Kraków 16 (Pradnik Czerwony) w niedzielę i święta uroczyste popołudniu. Nadchodzące w tym czasie telegramy dla adresatów wymienionych dzielnic doręczać będzie urząd pocztowy Kraków 1.

W SPRAWIE URZĄDZENIA ULICY DRA LEA. Artykuł w „Naprzódzie” w sprawie konieczności przyspieszenia urządzenia ulicy Dra Lea znalazł donośne echo wśród hucznych mieszkańców Nowej Wsi. Sprawa ta wchodzi nie od szeregu lat. Jęzeczne w Radzie miejskiej kilkanaście PPS kilkakrotnie poruszało tę sprawę. Ostatnio w zeszłym roku wyrażono potrzebę pod ulicą skrawki gruntu. W budżecie miejskim na rok 1926 znalazło się kredyty 42.420 zł. na uregulowanie ul. Wybińskiego i ulicy łączącej ul. Kazimierza Wielkiego z ulicą Dra Lea. Wobec tego apelujemy do p. komisarza rząd o bezzwłoczne rozpoczęcie uregulowania tych ulic celem zatrudnienia bezrobotnych i zaspokojenia potrzeb mieszkańców Nowej Wsi. W razie budowy kolei transporytowej Nr. 2 linia powinna być przedłużona ulicą Dra Lea, przy której mógłby stanąć szereg domów. Zupełnie słusznie poruszono konieczność usunięcia gazu „Eshape” z budynku miejskiego, którego wydzielnia ma przynieść w bież. roku 1360 zł. co przecież dla finansów gminnych nie przedstawia większego znaczenia. Spodziewać się należy, że dzielnicowa organizacja PPS urzędu zgromadzenia nbywałejskie w powyższych sprawach.

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Komedia „Cetno Licho”, która wystawia dziś teatr miejski oraz pierwszy, jest według danych krytyki francuskiej jednym z najbardziej udanych utworów autora „Foteła 47”. Szczególną uwagę zwracano na zrzecność, z jaką autor umiał tematować samemu przez się dość śmiałemu, odjąć całej sensacyjnej drastyczności przez pełen sentymentu humor, z jakim portretował swoje postaci i sytuacje komedii. Wyborcy znawca techniki teatru dal Vermeulle w swojej sztuce pierwszorzędnie polepsu wszystkim wykonawcom, hinczej obdarzając główne postaci rumińskiej studentki Maicy Bratiano, oraz młodego i starego bratniego Vergini, Role te odgrywają u nas p. Smosarski, ukazująca się pierwszy raz w komedii oraz Rozmarynowski i Jedynowski, zarazem reżyser sztuki. — Obok nich występują pp.: Korohiewiczówna, R. Romowiczowa, Dobiesław, Kijowski, Rodziewicz, Szymkowski, Znicz. „Cetno-Licho” grana będzie przez cały przyszły tydzień z wyjątkiem środę. W niedzielę popołudniu „Pau pau” Fjaskowskiego.

WESOŁE WIECZORY JOSY SEIM. Znamienna pieśniarka Josma Seim oraz Ralf Benatzky, znany kompozytor wystąpią poraz pierwszy w sobotę w Starym Teatrze oraz w niedzielę w teatrze Bagatela. Wykonają oni pomiędzy innymi programy ciami staroświeckich akwarów w kostiumie z r. 1860, oraz cały szereg lekkich piosenek współczesnych.

TEATR „DOMU ŻOŁNIERZA POLSKIEGO” W KRAKOWIE (ul. Lubicz, przystanek tramwajowy) odegra w sobotę 20 bm. i w niedzielę 21 bm. dla garnizonu krakowskiego krotowchle w 4-ech aktach ze śpiewami i tańcami pod tytułem „Ułani ks. Józefa Poniatowskiego”. Początek o godzinie 6 wieczorem. Muzyka I pulki sap. kolejowych.

SPORT

ZWIERZNIENIE KS—KS URANIA rozegrał zawody o mistrz. kl. B dziś w sobotę o godz. 330 popoł. na Łosku „Makkabi”. Zawody te budzą powszechne zainteresowanie, ze względu na dobrą formę Zw. KS., który ostatnie pokonał Krowdrze w stosunku 0:2.

JUTRZENKA—BIELSKO. W niedzielę 12 marca odbędzie się na boisku KS Jutrzenka o godz. 1130 przedpoł. zawody o mistrzostwo klasy A między KS Jutrzenką, a BBSV z Bielska. Zawody te ze względu na doskonałą formę drużyny bielskiej, będą w kołach sportowców znośniale zainteresowanie. Mece ten poprzedzą zawody o mistrzostwo klasy B między Jutrzenką II a Makkabi II o godz. 10 przed południem.

MAKKABI—WAWEL. Dziś w sobotę o godzinie 330 popoł. rozegrają zawody o mistrzostwo klasy A na boisku KS Cracovia.

SPARTA—BLEKITNI. Zawody powyższych drużyn o mistrzostwo klasy B odbędzie się w niedzielę dnia 21 bm. o godz. 9-10 rano na boisku „Makkabi” ul. Koletek.

Z POLSKI

ECHA WYROKU W SPRAWIE ZAGÓRSKISTYPIKSKY. Stoleczny organ endecji „Warszawska Poranna Gazeta” już po umieszczeniu sprawozdania z przebiegu procesu gen. Zagórskiego przysięgnął red. Stypczyński, podaje w numerze, iż uniewinnienie redaktora Stypczyńskiego nastąpiło nie z części pierwszej art. 537 K. K. mianowicie, że rozglaszana okoliczność jest prawdziwa, ale z części drugiej tegoż artykułu, że miał powody do mniemania, iż okoliczność rozglaszana jest prawdziwa.

UWOLNIENIE JENCÓW LITEWSKICH. Warszawski „Kurier Polski” donosi z Wilna, że prezydent Wołojchowski w czasie pobytu na pogrzebie Sp. archybiskupa Cieplaka, ułaskawił ósmu Litwinów, którzy do niewoli w czasie oczyszczania „przez polskie lasy” podgajejskiego, zajętego chwilowo przez Litwinów.

Jęchów litewskich oddawiono do granicy i przekazano władzom litewskim.

KROKOWIE MALWERSACJE W BANKU HANDLOWYM W WILNIE. W Wilnie aresztowani zostali w związku z wykrytymi defraudacjami w wileńskim oddziale warszawskiego Banku handlowego wiceprekter Olszarski, starszy skarbnik Krzemieński i prokurent Radził, Malwersacje dosięgły 100.000 złotych.

UWOLNIENIE ZABOJCY ŻONY. Dnia 16 b. m. odbyła się w Cieszynej rozprawa przeciw byłemu naczelnikowi gminy w Wileńsku koł Skoczowa, Józefowi Warszawskowi, oskarżonemu, że 30 grudnia ub. roku strzelał, oddany z bezpośredniej bliskości strzał swą żonę. Oskarżony bronił się tem, że czyn popełnił w stanie zupełnego ośpiństwa. Przysięgli zaprzeczyli pytaniam tak na morderstwo jak i na zabójstwo, wobec czego oskarżony został uwolniony.

TEATRY I KONCERTY

OPERETKA NOWOSCI. Rewia W. Leiedera „Puśmy się” będzie grana do niedzieli włącznie.

CHJENSKY „BOHATERZY” — TLUKA SZYBE W LOKALU NIEMIEGO I DZIENNIKA. — We czwartek wieczorem szymba wystawowa lokalu „Kurjera Porannego” w Warszawie została rozbita przez kilku studentów, znajdujących się na ulicy. Puszczono się w pogoń za napastnikami i jednego z nich zatrzymano. Studentem tym jest niejaki Giedrońcy, syn lekarza. Komenda policyjna nakazała przeprowadzić szczegółowe dochodzenia celem wyjaśnienia przyczyny, dla których Giedrońcy dopuścił się łobuzerskiego wybrusku. Jak również celem ustalenia nazwisk innych sprawców.

DEFAUDACJA W INTENDANTURZE WOJSKOWEJ W LUBLINIE. Z Lublina donoszą: Przed kilku tygodniami posadzone por. Kopanickiego, płatnika Intendatury wojskowej, o chęć defraudowania z pieniędzy skarbowych 10.000 zł. Zgłosił się bowiem w kasie skarbowej ze szlafsowaną asygnowką na sumę wyższą o 10.000 niż należało. Spostreżł to urzędnik skarbowy i sprawa stała się głośna. Wobec jednak najejlepszego opinii, jakże cieszył por. Kopanicki w Lublinie, jako zamierzającego propagator sportu, uwierzone zapewnienie, że jest to tylko omyłka innego urzędnika intendatury. Wersje jednak, przypisujące por. Kopanickiemu pogubienie nadruku, nie ustawały. Por. Kopanicki tydzień temu wystarawszy się o urlop wychodził do rodzinnego Stanisławowa. Bezwzględnie potem zarządzone w Intendaturze rewizje ksiąg, kontrolę kwitów i kasy, za które por. Kopanicki był odpowiedzialny. Znalezione kwit na 6.000 zł, pożyczonych jakoby płatnikowi Komisji gospodarczej Innego oddziału. Po sprawdzeniu jednak okazało się, że był to jedynie kwit przekazujący, wystawiony przez koleżkę dla załatwienia naziści. Stwierdzono również kilka szereg innych nadruków. Dano natychmiast rozkaz zamknięcia, która aresztowała por. Kopanickiego w Stanisławowie i przytransportowała go do Lublina. Straty, jakie ponosił skarb z przyczyny por. Kopanickiego sięgają kilkuset tysięcy złotych.

BUDOWA PORTU ODYSKIEGO. Dnia 18 bm. o godz. 9.30 stanął pierwszy Keson w hasenie wewnetrznym w porcie gdyńskim.

— o o o —

Z zagranicy

RABINDRANATH THAGORE poważnie zachorował. Stan jego zdrowia daje powody do obaw. **ZGON OJCA PREZYDENTA STANÓW ZJEDNOCZONYCH.** Ojciec prezydenta Coolidge'a, pułkownik Coolidge, który w dniu 21 bm. skończył 81 lat, zmarł. Prezydent Coolidge, wezwany do umierającego, nie zastał go już przy życiu.

TRZESNIENIE ZIEMI WE WŁOSZACH. W Ridi, na wyspie Castel Bosso miało miejsce wczoraj popołudniu trzęsienie ziemi. Jedna osoba poniosła śmierć, 3 ciężko rannych, 70 domów uległo zniszczeniu, wiele innych budynków zostało uszkodzonych. Przypuszczać należy, iż ognisko trzęsienia ziemi znajdowało się w południowej Anatolii. Również w Nodli odczuło trzęsienie faliste, które trwało 40 sekund, nie wyrządziło jednak żadnych szkód.

KATASTROFA OKRETOWA. Parowiec włoski „Falcones” zatonał wczoraj w pobliżu wybrzeża Cornwall (Anglia) z powodu zderzenia się. Załoga obawa, że 21 osób załogi zatonało. Pozostałych 10 osób zostało uratowanych przez parowiec angielski.

REPERTUAR

— o —

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO

Sobota: „Cetno-licho”.

Niedziela popoł.: „Pan poseł”, wiecz.: „Cetno-licho”.

OPERETKA NOWOŚCI

Sobota popoł.: „Puścmy się”, wiecz.: „Puścmy się”.

KOLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH (Rynek A—B 39, Początek o godz. 7 wiecz.).

Sobota: Dr. Leon Schutzer: Sztuka oratorska.

KINOTEATRY

Nowości: „Usta, które każdy ciałnie”, 9 wielkich aktów.

Prémie: „Roznosicielka chleba”, dramat sensacyjny w 10 aktach.

Reduta: Karawana, dramat amerykański.

Sztuka: „Świat zaginiony”, dramat szalonych przygód awanturniczych.

Ulecha: „Precz z maską”, romans w 12 aktach.

Wanda: „Kobiety na sprzedaż”, dramat współczesny.

Warszawa: „Kobiety na sprzedaż”, dramat współczesny.

Rozprawa o defraudacji w krakowskiej Izbie kontroli państwa

Kraków, 20 marca.

Wczoraj w 8 dniu rozprawy zeznawał świadek Konweli, który stwierdził, że przedstawiony mu rachunek na stoik pod maszynę dla Izby nie pochodzi z tego roku i jest sfinansowany.

Następnie zeznawał ponownie świadek Szczepanowicz, który znanom sądowym pro. Olbrychtowi i dr. Jankowskiemu powtarza, że zdaniem jego

ŁASIŃSKI NIE MUSI BYĆ PRZ ZDROWYCH ZMYSLACH

z chwilą gdy takie rzeczy mówił i robił, o których przy zeznaniach wczorajszych szczegółowo zeznawał.

URZECZENIE ZNAWÓW PSYCHIATRÓW
Po wysłuchaniu tych zeznań przewodniczący udzielił głosu znawcom psychiatrii: prof. Olbrychtowi i dr. Jankowskiemu, którzy badali Łasińskiego w śledztwie.

Obrońca dr. Schoenwetter stawia wniosek o zarządzenie tajności rozprawy na czas składania orzeczenia znawców, uzasadniając wniosek ten względami na obyczajność.

Obrońca Biłińskiego dr. Arnold (w zastępstwie adwokata dra Woźniakowskiego) sprzeciwia się temu wnioskowi, poczem przewodniczący trybunału zarządza opróżnienie sali, wzywając adwokata dra Schoenwettera do uzasadnienia swego wniosku. Po uzasadnieniu trybunał przychylił się do wniosku obrońcy i zarządził

TAJNOŚĆ ROZPRAWY NA CZAS ZEZNAN RZECZOWNICÓW.

Po otwarciu jawnej rozprawy rzeczownicy wydali orzeczenie co do stanu umysłowego Łasińskiego jak podania motywów wysłuchanych na rozprawie tajnej.

Rzeczownicy **STWIERDZAJĄ U OSK. ŁASIŃSKIEGO PEWNE OBNIŻENIE KRYTYCZMU**

niedocenienie zdolności logicznych czynów, ostabienie siły woli i oporników psychicznych, które nakazywa badanego zeznać za osobę pod względem psychicznym niepełnowartościową o zamieszłonem pojętości, czyli za osobę słabą na rozumienie, jednak za czynny swe odpowiedzialny.

Następnie przystąpił trybunał do przesłuchania świadka dra Kazimierza Szczepanowskiego, b. wiceprezesa Izby kont., który stwierdza, że osk. Łasiński wyrządził mu dwukrotnie wielką krzywdę i czuje do niego złość. Krzywdą ta polega na tem, że skutkiem nalwarsacji w Izbie połączony był do odpowiedzialności przed komisję dyscyplinarną, a będąc człowiekiem uczciwym, musiał skutkiem tego bronić swego dobrego imienia. Słowa te wypowiedział dr. Szczepanowski podniesionym głosem.

Obrońca Łasińskiego adw. dr. Schoenwetter stawia wniosek, by od dra Szczepanowskiego nie odczytano przysięgi, uzasadniając to przepisami proceduralnymi, czemu sprzeciwia się obrońca Biłińskiego, adw. prokurator. Trybunał po cichej naradzie uchwala wzywać wniosków dra Schoenwettera o odebranie przysięgi od świadka.

W momencie, gdy **ŚWIADEK DR. SZCZEPANOWSKI STAJE PRZED KRZYŻEM CELEM ZŁOŻENIA PRZYSIĘGI, ŚLABNIE OSK. ŁASIŃSKI**

i prosi trybunał o zarządzenie przerwy.

Przewodniczący zarządza 15-minutową przerwę, poczem Łasiński udaje się do pokoju lekarza sądowego.

Po przerwie za zgodą Łasińskiego oraz za zgodą obrońcy teoz

ODBYWA SIĘ PRZESŁUCHANIE ŚWIADKA W NIEOBECNOŚCI OSKARŻONEGO.

Świadek dr. Szczepanowski, po zaprzysiężeniu zeznaje, iż podczas urzędowania nie były mu znane żadne momenty, któreby wskazywały na popełnienie jakichkolwiek czynów karnych przez oba oskarżonych. Dopiero po ucieczce Biłińskiego sprawa wyszła na jaw. W szczególności gdy w maju 1925 po powrocie z urlopu otrzymał się Łasiński, tenże oznajmił mu krótko, iż Biłiński zrezygnował z posady, a dopiero następnego dnia opowiadał mu, iż Biłiński zabrał pieniądze i uciekł. Równocześnie podał świadkowi, iż Biłiński jest bogaty i pieniądze zwrócił. Następnie Łasiński mimo przedstawień ze strony świadka, ażeby szedł w Krakowie, celem zlikwidowania sprawy, wyjechał do Krylny, nie zdając świadkowi urzędowa-

nia. Dopiero gdy pokazano świadkowi list Biłińskiego pisany do Kaganca, poczał zastanawiać nad sposobem umiarkowania kompromitacji i doszedł wraz z innymi urzędnikami do przekonania, chociaż prestiż Izby, iż należałoby sprawę te załatwić, pokrywając powstały deficyt. Na pokrycie deficytu załącznika została pożyczka wekslowa w kwocie 1.000 zł. oraz poszczególne urzędnicy zrzekli się przypadających im kwot z tytułu zaliczek na pobory, oraz za kosztą odbytych podróży.

Następnie opisał świadek całą czynność w Izbie, zakres działania poszczególnych urzędników, a w szczególności Łasińskiego i Biłińskiego, przyczyni się oświadczając, że nie odnosił wrażenia, by Łasiński w okolicznościach i zarządzeniach najwyższej Izby kontroli był „lotny”. W końcu zeznaje, iż ma prawo na mocy zarządzenia Nadr. Izby sam jakoż w towarzyszywie Łasińskiego.

Ponieważ w sprawie pytań zgłaszających się tak prokurator, jakoż i obrońcy, przeto zarządził przewodniczący 5-minutową przerwę, po której przystąpiono do zadawania pytań świadkowi, a to w szczególności, dotyczących sprawy „przemienienia” Łasińskiego, podróży informacyjnych, remuneracji, oraz trybu urzędowania referentów Izby, wyjeżdżających na podróże kontrolne. Sw. dr. Szczepanowski podaje co do tych spraw że są one szczytły co, poprzedzi świadkowi, wspomina między innymi, że Łasiński twierdził, wobec nieporozumienia, iż ma prawo na mocy zarządzenia Nadr. Izby kontrolować urzędników remuneracji z funduszu kosztów podróży. Świadek takiego jednak rozporządzenia nie znał. Dale zeznaje dr. Szczepanowski, że dnia 7 lipca otrzymał od Łasińskiego kwotę 400 dolarów na pokrycie niedoboru kasowego, z pieniędzy tych spłacił weksel na 1000 zł, oraz oddał dr. Koryśkiemu i Zonobowi nie wypłacone im zaliczki, zaś resztę zwrócił Łasińskiemu. W pewien czas potem Łasiński przesał pocztą świadkowi kwotę zaliczaną, a nie pobraną za podróż do Poznania.

Na zapytanie obr. dra Woźniakowskiego, czy świadekowi wiadomo że przed przyjęciem Biłińskiego do Izby kontroli państwa wypłynęło 150 poddań różnych osób, między innymi posiadających wykształcenie średnie o posadę, świadek odpowiada, że o tem nie służył, gdyż to nie dotyczyło jego dziedziny. W końcu na pytanie obr. dr. Schoenwettera świadek stwierdza, że

ZADEN Z URZĘDNIKÓW IZBY KONTROLI NIE BYŁ ZAPRYSZCZONY.

Obrońcy żądają zaplania tego szczegółu do protokołu, gdyż akt oskarżenia zarzucha obu obwinionych zbrodnie sprzeniewierzenia funduszu powie rzonych im na mocy publicznego rządowego urzędu.

O godz. 2.45 popołudniu rozprawa odcroczono do dnia dzisiejszego dla przesłuchania dalszych świadków.

Premier Skrzyński w Paryżu

Paryż, 19 marca (PAT). Na wczorajszym posiedzeniu Izby był obecny w łóży dyplomatycznej premier Skrzyński, który podczas przerwy rozmawiał z wielu deputowanymi, między innymi z Diumem i Locquiem.

Paryż, 19 marca (PAT). Premier Skrzyński odjechał do Warszawy. Na dworcu żegnał go ambasador Laroche, szereg wyższych urzędników francuskiego min. spraw zagranicznych, reprezentant Brianda oraz ambasador Chlapowski z całym personalem ambasady.

Komisje sejmowe

— o —

(Telefonom od korespondenta „Naprzodu”)

Warszawa, 19 marca.

KOMISJA SKARBOWA

Komisja skarbowa omawiała dziś projekt ustawy o popieraniu przemysłu cywilnego. Ustawa przewidywała zwolnienie tego przemysłu od podatku majątkowego i przyznanie ulg celnych, o ile od tego zależą inwestycje kapitału. Referent żądał stanowisko, że należy się spodziewać wielkich korzyści z inwestowania kapitału amerykańskiego nie w formie pożyczki ale w formie udziałów w polskich przedsiębiorstwach.

